

Eesti Mets

METSANDUSAJAKIRI • ILMUNUD AASTAST 1921

SÜGIS 3/2019

Kaval kährrik teeskleb ohu korral surnut ja petab nii jahimehegi ära

Eesti metsi läheb vaja ka sõjaliseks väljaõppeks

Miks see puu niimoodi kasvab?

Tulnukhaigused metsamändide kallal

HIND 4.90€

9 771406 665001

3 Uudised

6 Metsastatistika

8 Debatt

ANDRES REIMER

Narva elektrijaamad pannakse metsaomaniku kasuks tööle

Metsaomanikud võivad otsusest hakata Narva elektrijaamades taas senisest suuremas mahus puitu põletama eeskätt kindlustunde, et raiejäätmeid tasub metsast välja vedada.

14 Intervjuu

VIIO AITSAM

Hanno Zingel: Väljaspool kaitsealasid on vaja leida kesktee

22 Metsandus

ANDRES REIMER

Kaitseväe harjutusväljadel tohib seenel käia

Eesti metsadest ligi ühte protsenti kasutab harjutuste läbi viimiseks kaitsevägi. Kui mürsud ei lõhke ja kuulid ei vihise, tohib igäüks seal vabalt patseerida.

26 Persoon

MERLE RIPS

Parim metsamajandaja: Seitsekümmend aastat hooldamata mets vajab raiet

Ardi Allikmets kasutab tänapäevaste tõdede ja vahendite kõrval ka esiisade tarkusi.

32 Metsandus

KALLE KAROLES

Metsanduse arengusuundumused ja -kavad Euroopas

40 Teadus

KALEV ADAMSON, MARILI LAAS, REIN DRENKHAN, MÄRT HANSO

Hiljutised tulnukad – mändide okka- ja võrsehaigused on asunud juba meie metsamändide kallale

46 LIISI SEIL

Miks see puu niimoodi kasvab?!

Miks üks või teine puu on kasvanud viltu, kõveralt või kerinud ennast naabri ümber? Miks on mõnel kuusel mitu latva ning kuidas tekkisid tüvele naerunägu ja südamemärk?

52 Loodusvaatlus

KARL ADAMI

Linnud, kes eelistavad vana ja mitmekesist metsa

58 Loodusemees pajatab

VAHUR SEPP

Kährrik on osav surnut teesklema

Ohu korral kukutab kährrik end maha, laseb naha lõdvaks ja suudab nii isegi inimese ära petta.

60 AIN ALVELA

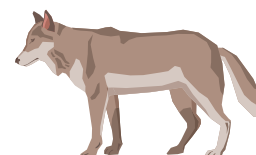
Ehituses on oluline kasutada õiget puitu õiges kohas

Ehituses kasutatav puit peab ennekõike olema vastupidav. Kui viimistluses võib majaomanik järgida oma maitset, siis hoone kandvate osade puhul maksab eriti rangelt valida.

63 Metsapõlengud maailmas

64 Üks küsimus ja üks vastus

Kui palju loomi elab meie metsades?

Toimetus:

PEATOIMETAJA
KRISTIINA VIIRON
tel 5199 1549
kristiina@loodusajakiri.ee

VASTUTAV VÄLJAANDJA
RIHO KINKS
riho.kinks@loodusajakiri.ee

KEELETOIMETAJA
MERLE RIPS, merlerips@hotmail.ee

VÄLJAANDJA:
MTÜ Loodusajakiri
Endla 3, 10122 Tallinn, 610 4105
www.loodusajakiri.ee
www.facebook.com/EestiMets

TELLIMINE
www.tellimine.ee
617 7717, tellimine@expresspost.ee

REKLAAM
tel 742 1143
kaia@loodusajakiri.ee

KÜLJENDUS
RAUL KASK, raul@ww.ee

Ajakiri ilmub
Keskonnainvesteeringute Keskuse
toetusel

KESKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

© MTÜ Loodusajakiri, Eesti Mets®, 2019

Trükktoode
4041 0820

TRÜKK AS Printall

PEFC sertifitseeritud

Käesolev toode on pärit säästlikult majandatud metsast ja kontrollitud allikatest

www.pefc.ee

Kaanefoto:
Arne Ader

Kährik.

Foto: Sven Arbet

Kõigile on vaja ruumi

Käesolevas ajakirjas ütleb keskkonnaministeeriumi looduskaitseõunik Hanno Zingel huntidest rääkides, et nii inimesel kui ka loomal peab olema oma ruum. Seda mitte üksnes selles mõttes, et kuhu keegi nii-öelda jala maha saab panna, vaid ka sotsiaalses mõttes.

„Piltlikult öeldes on see siis mõistlik tasakaal, kus inimestel on oma ruum ja suurkiskjatel oma,” tõdeb Zingel. „Sama on metsaga, kus esmane peaks olema see, mis minust, inimesest, sinna alles jääb ehk et kõigile jätkuks ruumi. Et nendel liikidel, kes seal metsas peale inimese toimetavad ja kellele mets on elupaik, jääks oma ruum ja et alati oleks ka sellist metsa, mis vananeb.”

Seda tõdemust võiks veelgi täiendada – tähtis on ju ka see, mis minust, inimesest, metsa teiste liikikaaslaste jaoks alles jääb.

Mõned aastad tagasi võeti Rapla servas maha mets, milles ole vaid radu mööda inimesed jalutada, joosta ja talviti suusatada armastasid.

Metsamajanduslikus mõttes ehk oligi kõik korras – sügavaid roopaid polnud, märjaga materjali välja ei veetud. Ent raiejäätmed

olid maha laotatud üle kogu langi, jälgimata seda, kas need katavad seniseid metsaradu või mitte. Nii leidsid need, kes end ühel päeval taaskord sinna jooksmata või jalutama seadsid, oma seniselt teelt eest suured oksarägastikud. Ringi joosta-minna ka ei saanud, sest kõrval lasus samasugune oksalasu ...

Paar entusiasti püüdis käsitsi radu katvaid oksa ja ladvatüükaid eemale sikutada, ent selleks ei jagunud neil lihtsalt rammu.

Nii ongi Rapla rahvas kaotanud ühe võimaluse metsas sportides või jalutades aega veeta. Kulub veel aastaid, enne kui risu kõduneb ja uued rajad sisse tallata saab.

Ometi võinuks metsaomanik – tegemist on erametsaga – korraldada tööd nii, et vanad metsarajad puhtaks jäänuks. See olnuks lihtsalt hooliv suhtumine ja laiemas mõttes ka metsameestele positiivne mainekujundus.

Muidugi jääb alati võimalus, et teed blokeeriti okstega sihilikult, sest omanik lihtsalt ei soovinud võõraid oma maal näha.

Ehk piisanud sellisel juhul hoopis teavitavast sildist?

Kristiina Viiron